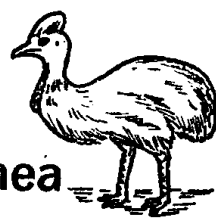

Uitgegeven door
Gebr. TERLAAK
Hoofdredacteur
Drs. N. STREEFLAND
Redactie
en
Administratie
Oranjelaan, Loods 13
Telefoon 171
Agenten te Holl. - Binnen:
Mevr. Leeuwenburgh, p.a.
Bloemenhandel „Yvonne“
Agent te Har.: Bakkerij
„Strato“
Agent te M.: Mokwar:
Hr. Lombro.

NIEUW GUINEA KOERIER

DE GROENE

onafhankelijk dagblad voor ned. nieuw guinea

2e JAARGANG NO 270.

ZATERDAG 19 NOVEMBER 1960

Abonn. prijs f 6,- per
maand f 16,- per kwartaal
bij vooruitbet.
Postabonnementen
f 7,50,- per maand.
f 20,50 per kwartaal
Advertentie tarieven
f 0,40 per mm. Bij contract
(tenminste 1000 mm.) f 0,30 per mm.
familieberichten
f 0,32 per mm.

BALIEM

Wie niet op de hoogte is van alle feiten in de zaak Gonsalvez, zal moeilijk een juist oordeel over deze aangelegenheid kunnen vormen. Daarom willen wij ons beperken tot het belichten van enkele facetten van deze kwestie die bij een oordeelsvorming, hoe dan ook, in rekening gebracht zouden moeten worden.

In bestuurskringen te Hollandia wordt uitdrukkelijk gesteld, dat een bestuursambtenaar zich bij het pacificeren van een gebied schuldig kan maken aan moord.

In de Baliem, waar van een georganiseerd militair verzet tegen het Bestuur geen sprake was, is de voornaamste wettelijke rechtvaardiging voor 't doden van 'n Baliemer: noodweer. 't Stellen van voorbeelden "zonder vorm van proces is strafbaar.

Intussen is nog steeds niet aangetoond, dat Mr. Gonsalvez zich heeft schuldig gemaakt aan strafbare feiten. Het staat nog steeds niet vast, dat hij "voorbeelden heeft gesteld".

Zo hij dat wel gedaan mocht hebben, dan kan de vraag gesteld worden, of het technisch mogelijk is voor één controleur, geassisteerd door één Administratief Ambtenaar en één inspecteur van politie en een handje vol Papoea-politiemannen, om zonder voorbeelden te stellen 'n gebied met plus minus 50 duizend inwoners te pacificeren. Een gebied waar de stammenoorlog vanouds de enige eervolle manier was om geschillen tussen de dorpen of volkjes te beslechten.

Toen de oorlog verboden werd, bleven de geschillen bestaan en moesten op andere wijze beslecht worden, nl. via rechtspraak. Het bestuur bezorgde zichzelf dus een onvermijdelijke en zeer tijdrovende rechtsprekende taak waarvoor eerst het nodige vertrouwen bij de bevolking gewonnen diende te worden. Controle op de naleving van het oorlogsverbod, berechting en bestraffing van overtreding van dat verbod, winnen van vertrouwen berechting van adat-delicten en het regelen van civiele adat-kwesties, eventueel ook nog welvaartsbevordering, ziedaar een taak, waarvoor een staf van vijf controleurs, twintig administratieve ambtenaren en een politiemacht van honderd man, in het begin althans wellicht niet te veel geweest zou zijn.

Met een dergelijke staf zou het stellen van voorbeelden, technisch gezien, overbodig zijn, want de ontwikkeling van het gehele gebied zou men van uur tot uur kunnen volgen en beheersen. Indien Mr. Gonsalvez dus strafbaar mocht zijn dan zou men hem tot op zekere hoogte kunnen zien als het slachtoffer van het gebrek aan personeel bij het Bestuur, en ook van zijn eigen eerbij. Hij zou immers ook altijd zijn opdracht (als met toelaatbare middelen onuitvoerbaar) hebben kunnen teruggeven. Wellicht zou hij dan geen carrière hebben gemaakt, maar dat offer zou hij aan zijn inzicht en geweten wel hebben mogen brengen.

Mocht blijken dat hij ondanks de zeer beperkte middelen, zijn bevoegdheden niet te buiten is gegaan, dan heeft hij zijn ridderorde inderdaad dubbel en dwars verdiend.

Dit wat Mr. Gonsalvez betreft. Het is inmiddels echter gebleken, dat het conflict tussen Gouverneur en Procureur Generaal niet allereerst voortkomt uit een verschillende waardering voor de in de Baliem toegepaste pacificatie methoden, maar uit een verschil van mening over het vervolgsbeleid in kwesties waar het hoger staatsbelang mee gemeed is.

De Procureur Generaal zou bij zijn onderzoek door de Gouverneur en het Binnenlands Bestuur ernstig zijn tegengewerkt.

Dit is een kwestie die een conflict allesszins waard is.

Toxopeus en Bot lichten pers in over Baliem-kwestie

Tijdens een in Den Haag gehouden persconferentie hebben de minister van Binnenlandse Zaken, mr. Toxopeus en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, mr. Bot, mededelingen gedaan over het onderzoek dat is ingesteld naar het optreden van een bestuursambtenaar bij de pacificatie van de Baliem-vallei.

Tot de opdrachten die de bestuursambtenaar bij de pacificatie van deze vallei moest uitvoeren behoorde o.a. het beëindigen van de steeds voortdurende stamoorlogen, die jaarlijks meer dan 1000 doden kostten. Aanvankelijk ging alles goed, maar toen varkenspest uitbrak gaf een stamhoofd de blanken daar van de schuld. Een zendingspost werd bedreigd, waarna de bestuursambtenaar er met een patrouille op uittook om de rust te handhaven. Deze patrouille liep echter in een hinderlaag en kreeg een regen van pijlen te incasseren. In die situatie is er geschoten, waarbij het stamhoofd of de medicijnman en zijn adjudant zijn gedood. De vraag is nu is er te vlug geschoten, is men toch te ver gegaan of was hier sprake van noodweer of noodweer-exces? In een soortgelijke situatie is korte tijd later weer een Papoea neergeschoten. Naar deze gedragingen van de bestuursambtenaar is een ambtelijk onderzoek ingesteld. De procureur-generaal, mr. G.W. van Meyenfeldt hoorde van dit onderzoek in z'n sociëteit, aldus mr. Bot. Hij stelde daarop ook een onderzoek in. Dit kan tot moeilijkheden hebben geleid, omdat men in de kleine gemeenschap daar

scherp zijn eigen terrein bewaakt.

De procureur-generaal is wel verplicht de bevelen van de gouverneur op te volgen, aldus mr. Bot, maar de gouverneur is niet bevoegd te beoordelen of de procureur generaal al dan niet een strafrechtelijke vervolging in zal zoeken naar Nederland gekomen om zijn stellen. De P.G. is op zijn eigen veronderzoek af te rondelen.

Hij was klaar in Nieuw Guinea maar wilde nog de bestuursambtenaar horen, die met verlof was. Deze ambtenaar is juist in Nederland teruggekeerd van een vacantiereis. Het bestuur heeft hangende dit onderzoek van de P.G. zijn onderzoek stopgezet, omdat men anders mogelijk dubbel werk zou doen. Als het onderzoek is afgesloten zal de P.G. beslissen of al dan niet tot vervolging van de bestuursambtenaar zal worden overgegaan.

De gouverneur kan dan beslissen of en hoe deze kwestie ambtelijk zal worden afgedaan.

Over de mishandelingen, die zouden zijn voorgekomen, zeiden de minister en de staatssecretaris, dat men die moest zien in het licht van de situatie. Gevangenisstraf wordt in de Baliem

Boetonnezen te Fak-Fak willen naar Indonesië

Indonesiers liever niet onder bestuur van Papua's

Een officiële Nederlandse verklaring zegt dat 400 Indonesiërs in Nederlands Nieuw Guinea van plan zijn naar Indonesië terug te keren. De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, mr. Bot zei in Den Haag, dat de Indonesiërs besloten hebben om naar Indonesië terug te keren, omdat zij niet willen worden geregeerd door een Papoea bestuur.

Het bericht over de Indonesiërs in Nieuw Guinea die niet bereid zijn om zich door Papoea's te laten regeren, heeft betrekking op de grote groep Boetonnezen bij Fakfak.

Dat zij besloten om naar Indonesië terug te keren en zelfs al bezig zijn met het maken van prauwen voor de terugtocht behoeft geen verbazing te wekken. Men treft in het gebied van Fakfak vele soorten Indonesiërs aan, maar de Boetonnezen houden zich het strikt aan hun eigen opvattingen en vermengen zich het minst met de Papoea-bevolking. Zij zijn ook de talrijkste Indonesische groep en wonen in eigen dorpen. De verhouding tot de Papoea's wordt er de laatste jaren niet beter op, vooral als gevolg van de nogal nozem achtige opvattingen van de Boetonnese jongeren.

Een terugkeer van de Boetonnezen naar Indonesië kan men om vele redenen toejuichen.

Zij kwamen in Fakfak ver voor de tweede wereldoorlog. Alleen de ouderen onder hen kunnen zich het eiland Boeton, bij Makassar nog herinneren. De jongeren zijn of op Ceram of op Nieuw Guinea geboren.

GEEN GROND, GEEN BOMEN

Hun positie tegenover de Papoea's is altijd zeer merkwaardig geweest. Zij hielden zich van het begin af aan bezig met land- en tuinbouw, maar konden geen grond in eigendom krijgen. Om te vermijden dat zij al te veel aan de grond zouden binden, bepaalden de Papoea's dat de Boetonnezen geen overjarige gewassen (o.a. geen nootmuskaatbomen) mochten planten. Deden ze het toch, dan waren de bomen van de Papoea-eigenaren van de grond.

niet als een straf ervaren, omdat men er gratis eten en onderdak krijgt. Een pak slaag is wel een straf. De staatssecretaris zei voorts dat hem maar één geval bekend was, dat er een aantal huizen in brand is gestoken. Dat gebeurde, nadat de bewoners al de hutten in een ander dorp hadden platgebrand. Dat was ook een strafmaatregel die men moet zien in het licht van de moeilijke situatie, aldus mr. Bot.

bij Fakfak naar hun mening over de Boetonnezen, dan hoort men dat de oudere generatie zich wel wist te gedragen en de vereiste beleefdheid in acht wisten te nemen, maar de jongeren die werden steeds brutaler en als dat zo door ging, dan zou de toestemming om tuinen aan te leggen wel eens ingetrokken kunnen worden.

Deze vervreemding van de jeugd van de oude verhoudingen is het sterkst in de Boetonnese kampong Kebun Kapas, waar veel kleine ambachtslieden en ambtenaren wonen, die dus voor hun inkomen niet van de landeigenaren afhankelijk zijn.

Deze jeugd toont zich graag brani, ook in politiek opzicht, en flaneert vaak uitdagend door de Handelsstraat, met de kopia, het Islamitische hoofddeksel, op het voorhoofd tot vlak boven de ogen.

In verantwoordelijke kringen vroeg Dank zij hun hygienische levenswijzen men zich soms af wat er met de Boetonnezen op de duur moest gebeuren. nemen zij veel sneller in aantal toe dan de Papoea's.

In een poging om hen een permanente agrarische bestaansbasis te geven, besloot de dorpenraad van het Radjaschap Fatagan, vorig jaar dat de Boetonnezen voortaan ook nootmuskaat mochten gaan planten.

Een vertrek uit Nieuw Guinea zou de problemen doeltreffend oplossen. Op het eiland Boeton zouden er weer moeilijkheden door geschapen worden, maar dat is onze zaak niet.

Twée China's of één?

TERUGKEER NAAR HET VASTELAND?

Van het eiland Quemoy worden geregeld ballonnen met nationalistische propaganda opgelaten, bestemd voor het vasteland. Er bevindt zich 'n luidspreker welke de kustbewoners dagelijks aanspoort tot opstand tegen het communistisch régime.

Het is onmogelijk te weten te komen wat de propagandisten denken van de slogan die zij de wereld inzenden, of wat zij denken van de ongeveer twee miljoen vastelanders die sinds 1949 naar Formosa zijn gevlucht.

President Tsjiang Kai-siek heeft zijn best gedaan, van Formosa een modelstaat te maken. De corruptie is tot bescheiden proporties teruggebracht. Landhervormingen hebben de boeren er meer welvaart gebracht dan de meeste overige gebieden van Zuid-Oost-Azië. Hun boerderijen zijn de laatste steunpunten van een 3.000 jaar oude agrarische traditie.

Nu de communisten het oude China van het vasteland wegvegen, is Formosa de bewaarplaats van een stervende wereld geworden. In de steden is het leven ondanks het Amerikaanse vorm's typisch Chinees.

De politieke situatie is minder benijdenswaardig. Een levendige pers oefent wel critiek uit op het gevoerde bestuur en ook in het parlement is discussie mogelijk. Er komen thans meer jonge Formosanen in gouvernementsdienst dan twee jaar geleden mogelijk geweest zou zijn. Maar de regeringspartij heeft het heft in handen en maakt van de belofte van wijze verkie-

zingen een beleefdheidsgebaar. Het leven is tamelijk gemoedelijk, maar de vorming van een oppositiepartij blijft in feite onmogelijk.

Deze toestand blijft waarschijnlijk gehandhaafd zolang Tsiang Kai-siek in leven is en de macht bezit om zijn trotse droefgeestige droom van terugkeer naar het vasteland aan zijn volk op te leggen. Hij wil wachten tot de naar zijn mening onvermijdelijke opstand op het vasteland uitbreekt om dan met zijn leger zijn volk te hulp komen.

Achter dit vertrouwen leeft in regeringskringen echter bezorgdheid over wat er na de Amerikaanse verkiezingen zal gebeuren. Velen voelen dat er een wijziging zal komen in Amerika's Aziatische politiek. Zij vrezen dat er, nu de Amerikaanse verkiezingen voorbij zijn, achterdeuren zullen worden geopend voor de communisten en dat Tsiang Kai-siek onder druk zal worden gezet om zijn troepen van Quemoy terug te trekken.

Hoewel de nationalist niet openlijk wensen te spreken over twee China's, schijnen sommige jongeren met dit idee vertrouwd te raken, al weten zij dat de erkenning van communistisch China het einde van het machtsmonopolie der Kwomintang zou betekenen.

Als het bestaan van twee China's ooit op Formosa geaccepteerd zou worden, zou het geen verbazing wekken wanneer een gedeelte van die jonge vastelanders repatriëerde en zijn lot aan dat der communisten verbond. Formosa is de Chinezen te klein.

(New York Herald Tribune)

Een staartje van de Kadaster-Affaire

In een avondzitting werden op vrijdag 18 november twee strafzaken behandeld tegen twee maal drie jongelui van de afdeling Kadaster.

De eerste groep verdachten, de bij het Kadaster werkzame De J., V.d. G. en B. staan terecht wegens het opzettelijk ondertekenen van een vals proces-verbaal. Opnieuw gaat het hier om de fototoestellen Contaflex en Retina die in de geruchtmakende processen tegen de topfunctionarissen van de Afdeling Kadaster zo'n grote rol speelden.

In juni 1958 sloeg in het Sarmische een vlet om in de branding, waarbij ettelijke. gouvernementsgoederen verloren gingen. Op verzoek van zijn chef, maakte de J. hierover een proces-verbaal op, dat later ondertekend werd door hem zelf en door v.d.G. en B. Deze drie waren namelijk getuige geweest van het ongeval.

De J. werd eveneens opgedragen 'n foto toestel met toebehoren op de lijst van verloren gegane goederen te plaatsen en hiervoor de gegevens bij het Hoofd afdeling Kadaster op te vragen, die

hiermee een administratieve fout wilde rechtzetten. Door een misverstand noemde De J. een Retina (daar hij dit toestel wel eens op de dienst had gezien) en bovendien ook nog een Contaflex (aan de hand van de hem verstrekte gegevens). De Retina werd later op de lijst doorgestreept.

Het punt is nu of de drie verdachten hun handtekeningen zetten, terwijl zij zich realiseerden dat het Proces Verbaal onjuist was, of dat zij dit te goeder trouw deden.

In tegenstelling tot wat ze destijds als getuigen hebben verklaard, bepleiten de verdachten nu hun goed vertrouwen in verband met het bewuste procesverbaal.

REEN VERDACHTE HEEFT HET RECHT OM TE LIEGEN, ZEGT DE MAGISTRAAT.

In zijn requisitoir zegt de magistraat, Mr. F.A.C.G. Jansen, dat de verdachten van hun recht om te liegen een dankbaar gebruik hebben gemaakt. Hij meent dat de jongens zich heel goed de consequenties realiseerden van hun daad om een vals proces verbaal te ondertekenen. De magistraat meent hier niet veel woorden aan te hoeven verspillen: de verdachten zeggen alle drie dat zij geen kennis droegen van een Contaflex en tekenden toch het proces verbaal. Hij eist voor elke verdachte een maand gevangenisstraf onvoorwaardelijk.

BEWIJZEN TERADA, MEENT DE VERDEDIGER.

De verdediger, Mr. J.O. de Rijke zegt in zijn pleidooi, met verbazing te hebben geluisterd naar het requisitoir, waarin hij maar weinig bouwstenen tot een bewijs heeft zien aandragen.

Als bewijs zou moeten gelden wat de verdachten vroeger hebben verklaard. Met enige moeite zou hieruit te putten zijn, dat zij een onbehaaglijk gevoel hebben gehad over hun getuigenis. Maar in grote trekken was hun getuigenis positief, aldus Mr. De Rijke. Zij wisten niet dat de Contaflex niet weg was en evenmin dat het proces verbaal niet juist was.

VERDER ONDERVRAGEN EEN ONNUTTE BEZIGHEID.

De verdediger wijst er op dat de feiten al twee jaar oud zijn en dat er langzamerhand zoveel over de Kadasteraffaire is gepraat, dat de betrokkenen in de war zijn geraakt en hun geheugen niet betrouwbaar is. Een antwoord krijgt men altijd wel, meent Mr. De Rijke, maar om uit dit ratjetoe conclusies te trekken is een gewaagde onderneming. Na nog op enige taalmoeilijkheden gewezen te hebben vraagt de verdediger vrijspraak.

Verduistering en heling

In deze zaak zijn gemengd dezelfde Kadasterfunctionarissen B en v.d. G. en bovendien de heer Ch., eveneens werkzaam bij Kadaster.

Na de tournee naar het Sterrengebergte in oktober 1959 bleek deze Kadastergroep met een overschot van f 659,— te zitten. Dit was een restantje van het geld dat bestemd was voor koellonen en voedselaankopen.

Uit de verschillende verklaringen komt het volgende beeld naar voren: De expeditie was buitengewoon zwaar en de verdachten zeggen vaak te moe geweest te zijn, om een nette administratie bij te houden. Toen achteraf bij het bijwerken van de loonlijsten het geld niet klopte, zat B, die de leider was met de handen in het haar. Er hing een promotie voor hem in de lucht en de drie verdachten waren bang, dat die niet door zou gaan als zij hun slordig beheer zouden bekennen en het geld zouden afleveren. Bovendien raakte in die tijd de Kadaster-affaire aan het rollen, zodat ze besloten om met het teruggeven van

alleen maar even aan een zwengeltje te draaien. Een dag per maand zwengelen, dachten wij, en dan verder de hele maand gewoon tegen elkaar doen. De gedachte ontroerde ons even. Wat zou de ontwikkeling dan ook snel gaan, dachten we met tranen in de ogen. "Kom, op, Buitertje," zei de grote Hajee, "morgen gaat de zon weer op."

VRIJBUITER.

het geld te wachten tot de zaak geluwd zou zijn. Tijdens een toevallige bijeenkomst bij B. thuis verdeelden zij het geld onder elkaar, terwijl B er op aandrong het "te bewaren". B. vooral meende hiervoor tevens zijn verantwoording met de anderen te delen.

B. borg zijn aandeel in zijn klerenkast op en ging dit tijdens het politieonderzoek dadelijk thuis halen v.d. G. gebruikte zijn f 220,— als eerste betaling voor een radio die hij van Ch. had gekocht. Wel had hij steeds voldoende geld in huis, zegt hij om het bedrag ten alle tijde te kunnen terugbetalen.

Hetzelfde beweert Ch. die eveneens de oorspronkelijke coupures besteedde.

REQUISITOIR

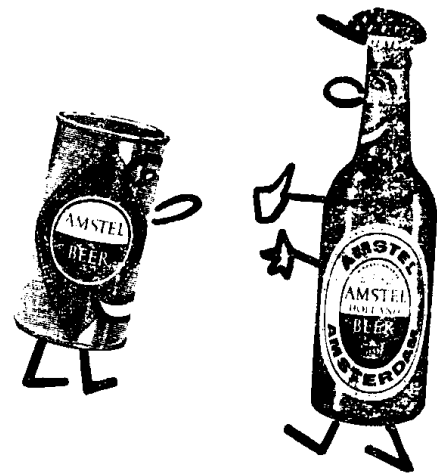
In zijn requisitoir zegt de magistraat, dat B natuurlijk verstandiger had moeten zijn en het geld had moeten teruggeven aan het Gouvernement.

Mr. Jansen legt er de nadruk op, dat de verdachten nu wel beweren het geld niet ten eigen bate te hebben gebruikt maar B heeft het tussen zijn kleren gemengt met zijn eigen geld, v.d. G. heeft het onmiddellijk uitgegeven aan 'n radio en ook Ch. heeft de coupures niet meer in z'n bezit. Hij acht 't ten laste te gelegde overtuigend bewezen en eist voor elk der drie beklaagden een gevangenisstraf van een maand, met twee weken voorwaardelijk en een jaar proeftijd.

De verdediger, Mr. De Rijke, acht het persoonlijk element in deze zaak het belangrijkste. Hij wijst op de paniek waarin beklaagden verkeerden en de sfeer bij de afdeling Kadaster waar zenuwachtige accountants bezig waren. De verdachten waren bang en verdediger noemt dit een begrijpelijke angst. Waren ze slimmer geweest dan zouden zij de boekingen zo veranderd hebben dat er geen geld over was aldus Mr. De Rijke. Maar hoe gaat dat. De loonstaten waren natuurlijk van te voren voor zien van data en duimafdrukken van de koelies en werden pas naderhand aan de hand van kladjes en afgaande op hun geheugen door de betrokkenen ingevuld. Ook was de administratie vrij ingewikkeld. Er waren premies betaald, wolle deklens inplaats van geld uitgedeeld, zondagsdiensten verricht etc. Verdediger levert kritiek op de bureaucratische mentaliteit om op een dergelijk zware tournee even correcte administratie te verwachten als op een kantoor in Hollandia mogelijk is. Hoewel Mr. De Rijke niet wil ontkennen dat het een en ander bewezen is, acht hij dit niet 't geval wat de toe-eigingsdaad van B. betreft.

B. had het geld duidelijk apart gehouden. In verband met de verzachtende omstandigheden, pleit de verdediging voor een heel korte voorlopige gevangenisstraf voor B. Wat v.d. G. en Ch. aangaat, betwijfelt de raadsman of het geld eigenlijk wel geschonken was. Is tijdens de zitting immers niet gebleken dat zij het geld zelf hebben uitgeteld en waarschijnlijk van de stapeltjes hebben genomen?

En mag men dan spreken van het aan-

BLIKJE: „Ik durf gewoon niet meer naar de Baliem“.

FLESJE: „Stel je niet zo aan, hier worden ook steeds de hevigste aanvallen op ons gedaan.“

nemen van een schenking? Ook zei B. nadrukkelijk dat zei het moesten bewaren.

Mr. De Rijke pleit vrijspraak voor Ch. en v.d. G.

De uitspraak in beide strafzaken is gesteld op zaterdag 11.30 uur.

Ingezonden

RESPECT

Een klerkje schrijft een verhaaltje over het dagelijks leven van de mindere werkers.

De hogere functionarissen, zoals afdelingschefs op de gouvernementskantoren eisen, dat het mindere personeel van de dienst de hogeren in rang zal respecteren. Dat zal natuurlijk ook wel gebeuren, indien die hogeren zich als chefs en als mens weten te gedragen. Wanneer nu een afdelingschef, n.b. met de titel van 1e klasse bij het vernemen dat hij voor een studie naar het buitenland verkozen is geworden, zich uit overmoed in het lokaal van het mindere personeel waar ook autochtonen aanwezig zijn, over de tafels heen en weder springend beweegt is de vraag: "Hoe moeten wij minderen zulk een afdelingschef respecteren?"

Ook nog dat de afdelingschef met zijn auto tot midden in het hoofdgebouw (kantoor) tussen de lokalen van de directeur, onderdirecteur en andere afdelingshoofden der dienst, binnen rijdt. Is het om te bewijzen dat meergenoemde prima een auto kan besturen?

Ja meneer de journalist, de wonderen zijn de wereld nog niet uit. U, meneer de journalist moet niet slechts Uw licht opsteken bij de hogeren; deze hebben dan smoesige argumentaties. Er zijn nog vele gebeurtenissen vorgevallen van functionarissen, die hen in een raar daglicht stellen bij het mindere personeel.

Met dank voor het gehoor,

J.N.P.

Uitnodiging tot spoedig overleg over Nieuw Guinea

Premier Tengkoek Abdoel Rahman van Malakka die op het moment in Londen vertoeft heeft in een telegram aan minister president De Quay voorgesteld om na 21 november besprekingen te voeren over het dispuut tussen Nederland en Indonesië over Nederlands Nieuw Guinea.

Einde van het goede leven?

Washington D.C. President Eisenhower heeft bevolen dat de overzeese uitgaven van Amerika worden beknot met een miljoen dollar. Dit houdt onder meer in dat de gezinnen van Amerikaanse militairen, gestationeerd overzee, naar huis zullen moeten terugkeren. In vier landen, Engeland, Frankrijk, West Duitsland en Japan, bevinden zich het merendeel van de 280.000 gezinsleden van de "GI's". Het goede leven schijnt voorbij te zijn.

100 ARRESTATIES IN NEW ORLEANS

Gedurende wilde relletjes werden door de politie in "Downtown" New Orleans, honderd arrestaties verricht. Twee scholen zijn gesloten. Men wil de nieuw gekozen president, John Kennedy, om raad vragen voor deze segragtie kwestie, die het gehele zuiden van Amerika beheersent. Er is een niet officiële avondklok. De politie is op zijn hoede.

LUCHTPOSTSLUITINGEN IN DE KOMENDE WEEK

Maandag: Biak.
Dinsdag: Biak - Manokwari - Sorong - Djakarta - Amsterdam Cs.
Woensdag: Merauke - Tanahmerah - Lae - Sydney.
Donderdag: Wamena.
Vrijdag: Biak - Manokwari - Sorong - Amsterdam Cs.
Zaterdag: Biak - Manokwari - Sorong - FakFak - Genjem - Lae - Sydney - Amsterdam Cs.

Voor nadere inlichtingen telf. Hla 296

Te koop: Elec. ijskast, merk DEG, inh. 110 ltr. a f 500,—. Te bevragen: Damesmess Tasangka.

no. 2883

Te koop: 1 kinderledikant, 1 box. Dr. Wajon, Dok 9, 6314.

no. 2882

"Voor het schoentje" Fondant borstplaat en Figuren. "DE VAKMAN", Berg weg.

no. 2881

Zeepaardje: hedenavond uitsluitend ROULETTE, morgenavond aanv. 20.30 uur. filmvoorstelling: Elvis Presley in **Loving You**. Laatste dag van inschrijving Sint Nicolaas 25-11-'60. Woensdag Elk wat Wils.

no. 2884

LOERENDRAAIERS. . . .

Wij hebben vroeger, toen we nog vrij jong waren, uren en nog eens uren aan den stuk gezwetst.

We waren, dat geven we nu grif toe, ontstellende zwetsers

Het liefste gingen wij, met wat andere vrijbuiters op de blote stenen langs de Leidsekade (Amsterdam, Nd. Holland) zitten en dan zwetsten wij gemakkelij tot de vroege morgen door.

We noemden het toen wel "debatteren" maar we voelen nu wel dat het omgong kosong was.

We lieten ons door geen enkel gebrek aan kennis remmen, een principe dat nog heden ten dage (vooral in Hollandia) opgang maakt.

Maar hoe dan ook, we verlangen toch wel eens terug naar dat gezwets, want de normale Hollandiasche gesprekstof vinden we ook niet je dat.

Men praat in Hollandia eigenlijk alleen over twee dingen.

Het eerste is dat iedereen zijn directe chef hoogst onbekwaam vindt, maar dat is in de regel ook wel zo, dus daar zijn wij gauw over uitgepraat.

Het tweede gesprekspunt is hier het overbekende "loerendraaien".

Men vindt het meer dan leuk om uitgebreid te vertellen wie men weer eens een loer gedraaid heeft.

De commies draait zijn commies-redacteur als maar loeren, en de commies-redacteur draait zijn refrendaris bij voortdurende ambtelijke loeren, en zo voort, en zo voort

Jan en alleman doet het, schaamteloos maar met verve.

We dachten onlangs, omdat er met dit loerendraaien zeer veel tijd verspilt wordt, en onze actieve staatssecretaris er haast achter wil zetten, aan wat machinale loerendraaiertjes.

Dat zou immers veel tijd besparen. We stapten naar de grote Hajee van de winkel van G.N.N.G. Sinkel en zeiden: "Waarom geen loerendraaiertjes geïmporteerd, waarom al dat tijd verknoeien?"

Maar de grote Hajee barstte in holschaterlachen uit. "Jonkie", zei hij, "dacht je nu heus dat ik daar niet zelf op kon komen. Ik heb al jaren geleden een monstercollectie laten komen, maar ik mag ze niet importeren. Wel Cessna's en vlakgummetjes, maar geen loerendraaiers. En je hebt er zulke mooie volautomatische bij. Kom maar eens mee, zei hij.

We stapten de stoffige zolders op (12.000 m²), en daar stond de monsterkoffier al.

Wat een lieve apparaatjes. Zelfs in de goedkoopste uitvoering kon je er nog dertig loeren per dag mee draaien, door

Grote verbittering heeft zich meester gemaakt van de bewoners van het Veluwe dorp Hulshorst

Verbittering over de alom als misdadig betitelde handelwijze van een automobilist, die op de Zuiderzeestraatweg een 9-jarig jongetje, Eibert Jan Haze, doodreed en nog geen vijf dagen na de begrafenis de ouders, tegelijk met zijn "innige deelneming", een schade-declaratie van f 530 stuurde.

Eibert Jan was de oudste van de drie kinderen van het gezin Haze. Zijn ouders, die met hun 8-jarige dochtertje Heintje en de 5-jarige Gerrit Jan een klein, proper huisje bewonen op het landgoed Groeneveld (eigendom van mr. H. Monchy, eertijds hoofd-directeur van de Holland-Amerika Lijn, zojuist benoemd tot voorzitter van de Rotterdamse Kamer van Koophandel), zijn volkomen gebroken.

heid" van de kant van Uw zontje, van reis- en telefoonskosten, geannuleerde orders, gederfde winst en eigen risico).

Als moeder Haze er over praat, is in haar ogen slechts verbijstering te lezen. "We zullen ook nog wel een rekening krijgen over de schade aan de auto van die man. We zijn WA verzekerd, maar wat geeft dat allemaal. Ons kind krijgen we er niet mee terug.

Men heeft ons aangeraden voorlopig geen cent aan die automobilist te betalen. Mijn man wou die vent eerst terugschrijven, maar hij heeft zich bedacht en niets laten horen. Het is ook maar beter niet te reageren op zo'n beestachtige handelwijze."

De grootvader van Eibert Jan, een 59-jarige pachtboer op het landgoed Groeneveld, is zijn emoties nauwelijks de baas. "Het was zo'n lief jongetje. Hij had er schik in me te helpen op het land en met de koeien. Altijd liep hij met me mee."

Hij laat er geen twijfel over bestaan, dat de automobilist er beter aan doet zich niet in de buurt van Hulshorst te laten zien. De pachtboer vreest, dat hij zich zelf zou kunnen vergeten. Een paar maal is hij naar het nabij gelegen wegcafé gelopen om te kijken of hij er een auto met stoeltjes achterin zag staan. Nog elke dag gaat hij naar de plaats waar het ongeluk is gebeurd. Met verdriet in zijn hart keert hij terug.

Het gedrag van de automobilist is in de publiciteit gebracht door mr. De Monchy. De ouders van Eibert Jan wonen tien jaar op zijn landgoed. Grootvader Haze beheert er al dertig jaar de

pachtboerderij.

"Ik was buiten mij zelf van verontwaardiging toen ik die brief te zien kreeg," vertelt de heer De Monchy. "Ik heb er maar één woord voor: schandelijk. Dat post-scriptum gaat helemaal alle perken te buiten:

"Zoëven deelt de Verz. Mij mede, dat mijn eigen risico f 50,— bij all risk verz. bedraagt, het totaal verschuldigde bedrag wordt dus f 480,— plus f 50,—, in totaal f 530,—."

"Hoe kan iemand dat er in koele bloede nog aan toevoegen."

Mr. De Monchy besloot ongenblikkelijk de brief te sturen naar de redactie van "De Auto", het orgaan van de KNAC, omdat hij van mening was dat dit ergerlijke gedrag aan de kaak moest worden gesteld.

"Ik heb gehoord, dat er al tal van protestbrieven zijn binnengekomen, allemaal van verontwaardigde automobilisten. Natuurlijk heb ik de familie Haze geadviseerd niets te betalen. Eerst zal de rechter nog moeten uitmaken wie schuld heeft.

De ouders van Eibert Jan hebben het niet zo rijk. Ze hebben een heel gewoon inkomen. Voor een advocaat zal wel gezorgd kunnen worden."

Heel Hulshorst lucht in de dagelijkse gesprekken zijn gemoed over het optreden van de automobilist, dat als beestachtig is bestempeld. Iedereen weet er de weg te wijzen naar het landgoed "Groeneveld" achter de haag van rododendrons.

Achter die haag heersen leed en verbittering.

Het verkeer eist jaarlijks in Nederland honderden slachtoffers, maar slechts zelden zal het voorkomen dat een automobilist blijk geeft van een dergelijke schaafteloze ongevoeligheid, als de man die in het dorp Hulshorst een negen-jarig jongetje doodreed. Bijgaand artikel ontleenden we aan een Nederlands dagblad.

"Een man, die zo'n brief schrijft, moest toch gestraft kunnen worden," zegt moeder Haze terwijl ze haar verdriet nauwelijks meester is. "Het ongeluk gebeurde op dinsdag 20 september Zaterdag werd Eibert begraven. De donderdag daarop kregen we de brief" (De onberispelijke brief, die sprak van "de zeer betreuwenswaardige onoplettend-

09.00 uur: Programma overzicht 09.03 uur: Katholieke Studiedienst. 09.20 uur: Zondagochtendklanken. a. Willy Stenz en zijn orkest: b. Tonny Schifferstein, piano, met rhyth. begeleiding. 10.00 uur: "Uit de Britse liederenschat van deze eeuw". Peter Pears, tenor Benjamin Britten, piano. 10.20 uur: Van Woodkwartet. 10.30 uur: Nieuw-op-45-toeren. 11.15 uur: Symfonie no. 3 in C. kl. op 78 (C. Saint-Saëns). Uitv.: Residentie-orkest olv. Willem van Otterloo. Solist: Feike Asma, orgel. 11.47 uur: "Makkers staakt Uw wild geraas": filmspreking berg, piano. 12.00 uur: Klok Wereldbeoor B.J. Bertina. 11.54 uur: Bengt Hallroemde melodieën door het Metropole-orkest olv. Dolf van der Linden. 12.35 uur: Paulus de hulp-sinterklaas (dl. 4). 12.44 uur: Fiesta Flamenca: Charles Montoya, gitaar, en Nino de Almaden, zang. 13.00 uur: Nieuws. 13.15 uur: Gedeeltelijke herhaling van "In de cel", waarbij een bezoek wordt gebracht aan het ex-opperwarhoofd. 14.00 uur: Sluiting.

(49,42 m). 18.30 uur: Progrmlla-overzicht. 18.33 uur: Protestantse Kerkdienst uit Hollandia-Binnen. 19.30 uur: Harpreel door Hendrik Boye. 19.42 uur: Muziek van Kalman: Robert Stolz en zijn concert-orkest. 20.00 uur: Klok: nieuws: weersverwachting. 20.15 uur: Promenade-orkest olv. Benedict Silderman. 20.43 uur: "Laat eens wat horen" (cab.) 21.27 uur: Zondagavond - dansavond. Div. Orkesten. 22.00 uur: Deze week, door Geert Lubberhuizen. 22.03 uur: Wij schakelen over naar Studio X... Bob Meyer introduceert Victor Borge. 22.35 uur: The Modern Jazzkwartet. 23.00 uur: Sluiting.

KRI-PIK EN KRU-PUK KRANT

Gevaarlijk Spel

Spriet ging met trillende benen met Mrs. Beaton mee. Ze verwachtte ieder ogenblik het dreigende gezicht van de Manke Rooie op zich te zien afkomen. Maar het enige, wat ze hoorde toen ze voorbij de bibliotheek sloop, was het geijsbeer van Mr. Wingsleg, die in zichzelf aan het praten was.

In haar kamertje gekomen, draaide ze de deur secuur op slot. Nog heel lang bleef ze wakker en luisterde angstig naar alle geluiden in het stille huis, maar tenslotte werd de slaap haar toch de baas. En zo kwam het, dat ze een hele tijd later niet de deur van de bibliotheek zachtjes hoorde opengaan en er ook niets van merkte, dat er aan haar deur gemorrelt werd.

Intussen zat Tom tegen de slaap te vechten. Na een dag hard werken en de stevige barbecue-maaltijd kon hij zijn ogen bijna niet meer open houden en af en toe zat hij dan ook echt te knik-kebollen. Niet slapen, niet slapen mompelde hij dan in zichzelf, maar het hielp allemaal niets, want na een uurtje had hij de ongelijke strijd opgegeven en lag hij, geleund tegen het bed van Eric, in diepe rust.

Met een schok schrok hij wakker, toen hij iets tegen zich aan voelde bonzen, hij wilde overeind springen, maar dat lukte hem niet, omdat er iemand bovenop zijn benen zat. "De Manke Rooie komt wraak nemen" flitste het door hem heen en meteen begon hij wild "Eric, Eric" te schreeuwen.

Het duurde even voor Eric reageerde, maar voordat Mr. Wingsleg, die over de benen van Tom gestruikeld was, over-eind geklauterd was, stond Eric met het album in zijn hand naast het bed en had hij ook Peter wakker geschud. "Maak, dat je weg komt" schreeuwde Tom, die wanhopig probeerde de benen van Mr. Wingsleg vast te houden.

Door het kabaal waren intussen ook de andere mannen wakker geworden en toen ze Mr. Wingsleg "Houdt de dief" hoorden schreeuwen, probeerden er een paar de in het donker wegnennende Eric en Peter te pakken te krijgen.

Wordt vervolgd.

Nee, niet binnenkomen.....

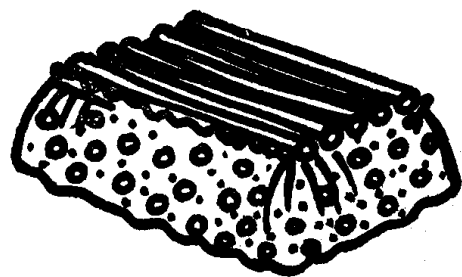
KOKEREL MEE!

ZWARTE PIETJES.

Hier is voor St. Nicolaas-avond een lekkere tractatie die vlug en niet moeilijk is te maken en die je ook best als een verrassing kunt beschouwen. Je hebt daarvoor nodig:

Voor 4 personen, 12 dunne plakjes cake 2 pisangs, een beetje roomboter, wat gele jam, chocoladé-hägelslag, stevige chocoladepastei.

Zet 4 gebakshoteltjes klaar besmeer 8 van de 12 plakjes cake met dunne boter en jam. Schil de pisangs, snijd ze in dunne schijfjes en verdeel deze over de jam en boter besmeerde plakken cake. Vier schijfjes pisang bewaren! Plak nu telkens 3 schijven cake op elkaar en leg ze op de schoteltjes. Bovenop moet een onbesmeerde plak cake komen. Deze wordt bedekt met een dikke laag chocoladepastei. In het midden leg je een schijfje pisang en daarna strooi je wat hagelslag over de bovenkant en klaar is de lekkernij.

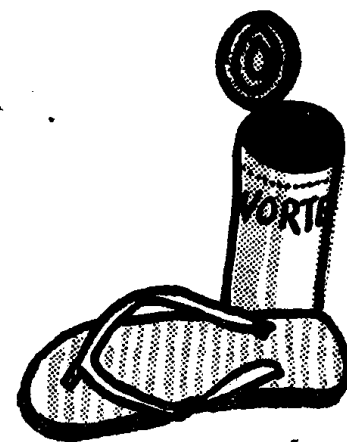
EEN EGEL

Benodigheden:

Stukje schuimplastic
Leeg doorzichtig plastic doosje (van kralen, of type-machinelint).

Beschrijving:

Heel eenvoudig. Je plakt met tubelijm op het dekseltje van het doosje een stukje schuimplastic, dat de vorm heeft (rond, vierkant) van het dekseltje. Wil je het erg mooi maken dan beschilder je het doosje nog wat met plakaatverf. Koop een kaartje spelden en prik die in het schuimplastic. Hoeveel cadeautjes heb je nu al klaar?

Je boort nu midden in een van je plankjes een gat, en maakt het zo groot dat je breipen er doorheen kan. Het nemen, zodat de knop achter het plekje beste kan je een breipen met een knop blijft haken.

Heb je dat, dan kan je een kraal, een stukje kurk of een houtje (eerst een klein gaatje boren) er met tubelijm opplakken. Daarna schuif je de spoelen op de breipen en tenslotte boor je ook in het andere plankje een gat (alweer in het midden) iets kleiner nu, zodat je breipen er een beetje in klemt.

Niet vastlijmen hoor want Moeder moet het plankje er af kunnen halen om de spoelen te kunnen "vullen". Nu hoor je nog twee kleine gaatjes op dezelfde plaats in beide plankjes waardoor je later een lint of koordje kan halen. Hieraan kan Moeder dan haar cadeau ophangen.

Je haalt nu het geklemde plankje, en verft of vernist ze.

Als alles goed droog is zet je het hele zaakje weer inelkaar. Ben je een paar dubbeltjes rijk, haal dan een metertje band en "Vul" daarmee een van de spoelen, zodat moeder de bedoeling van het geheel direct begrijpt.

EEN BANDE(N)ROL

Benodigheden:

Twee stukjes triplex.
Een stuk of 8 oude spoelen van schrijfmachinelint.
(Misschien kan vader of een grote zuster op kantoor je hierbij helpen)

Werkbeschrijving:

Aan je twee stukjes triplex kan je net die vorm geven die je zelf leuk vindt. Je kunt er twee rondjes van zagen, driehoeken, een lieveheersbeest of wat je maar wilt. Als je er maar wel aan denkt dat ze in ieder geval groter zijn dan je spoelen.

KLM

introduceert heden :

DC 8

naar

SYDNEY

Vertrek uit Hollandia per Kroonduif	zaterdag 16.00 uur
Vertrek uit Biak per DC 8	zondag 01.20 uur
Aankomst Sydney	zondag 07.00 uur

*Altijd
verfrissend*

N°4711.
Echte

EAU DE COLOGNE

met haar stimulerende,
ongeevenaarde geur is het
ideale verfrissingsmiddel zowel
voor dames als voor heren.

A 60/17

Nieuwe ontdekking der farmakosmetische wetenschap

Dagra Ladyline

vitamine- en hormooncrème

Volmaakte schoonheid en
nieuw leven voor
uw huid - voor U.
Rose voor de dag
Bleu voor de nacht.

Alleenvertegenwoordiging voor Nieuw-Guinea:
Pharmaceutische Handelmaatschappij
Pharma N.V.

DAGRA N.V. - DIEMEN - AMSTERDAM

Voor een feestelijke dis met haantjes of vis is

"MOONLIGHT BAY"

niet mis

TEXAS OIL COMPANY WANTS MAN OVER 30

We need a good man at once and we are willing to pay top earnings. We prefer someone between the ages of 30 and 65 who can sell to industrial and rural property owners.

WORTH \$ 12,000

Our top men draw exceptional earnings of from \$ 12,000 dollar to \$ 26,000 in a year. This opening is worth just as much to the right man. We furnish complete selling equipment.

We take care of all deliveries and collections. Pay earnings in advance. Write a confidential letter to A. A. Swallow, President, Southwestern Petroleum Co., Inc. P.O.Box 789 Fort Worth 1, Texas.

ORIENT THEATER

HONG LIAN FILMBEDRIJF
vertoont heden 19-11 voor slechts een dag

"THE BLACK CASTLE"

met Richard Greene, Boris Karloff en Lon Chaney.
Een boeiende griezefilm die U tot de laatste meter zal vastkluisteren aan Uw stoel.

Haven zondag 20-11 Matinee: **"MARA MARU"** met Errol Flynn. Een boeiende avonturenfilm. Aanvang 10.15 uur.
Holl.-Binnen heden 19-11: **"A PRIZE OF GOLD"** met Richard Widmark.
Sentani morgen 20-11: **"THE BLACK CASTLE"** met Boris Karloff.
Haven maandag 21-11: **"KEMBALI SA-ORANG"** met Daeng Idris.

REX THEATER

vertoont heden 19-11 en zondag 20-11 de film van 20th. Cent. Fox in cinema-scope en color de lux:

DE HERBERG VAN HET ZESDE GELUK

(The inn of six Happiness)

met Ingrid Bergman en Curt Jurgens en nog vele andere acteurs en actrices. Een film: uitgebracht door 20th Cent. Fox. Subliem, indrukwekkend en roerend.

I.v.m. de lengte der film zijn er twee pauzes. Verhoogde toegangsprijzen: Loge f 3,- en zaal f 2,- per persoon. Spiedig in REX: **"DE KILLE DODER"** (The river Edge) in cinema-scope, met Anthony Quinn, Ray Milland en Debra Paget.

REX Holl.-Binnen vertoont zondag 20-11 de fill bij uitstrek: **"DUINKERKEN"**

Al bent U ver van huis wees met de feestdagen toch te midden van Uw geliefden in Uw vaderland.

Na toezending van een postwissel van f 17,50 zenden wij Uw vrienden en familieleden in Nederland een St. Nicolaas-pakket, inhoudende:

1 BOTERLETTER à 500 gram, 1 GROTE CHOC. LETTER, 1/2 Pond MARSEPEIN, 1 Trommel BOTER SPECULAAS, 1 Doos met een 1/2 pond ROOM BORSTPLAAT.

Beleefd aanbevelend, **O. GERRITS**. Banketbakkerij **KIMM**, Joh. Verhulststraat 89, Amsterdam.

KOOP voor Uw familie - kennissen of vrind.
een mooi cadeau t. g. v. **de Sint.**

Pas ontvangen :

Unilite belichtingsmeters
Regula kleinbeeld en de
Cinemax filmcamera's
Rupax en **Japanse** tennisschoenen
Sport en **Polo** shirts-shorts
Engelse Expanders (vijf veren)
Schleper jachtmessen
Lederen kinderschoenen (maat 19 t/m 36)
School en **Boodschappen** tassen

"VAN LEUVEN" ORANJELAAN

*geopend van 8-12 v.m.
5-8 n.m.*